

M ~~E~~ N NYT

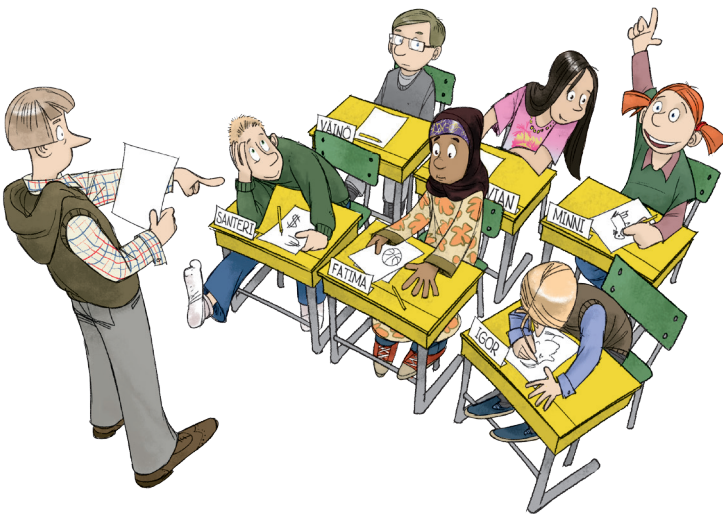
Riia Palmqvist, Marko van den Berg, Jukka Rantala
Pekka Rahkonen (kuvitus)

Uusi opetussuunnitelma tuo alakouluun uuden oppiaineen, yhteiskuntaopin. *Me nyt* -sarja rakentuu opettajan kirjan, oppilaan kirjan ja oppilaan taitojen vihkon muodostamasta kokonaisuudesta siten, että kullakin niistä on oma tehtävänsä [yhteiskuntaopin taitojen opettamisessa ja opiskelussa](#).

Oppikirjoja voi käyttää alakoulun yhteiskuntaopin opetuksesta vuosiluokilla 4-6. Yhden oppikirjan sisältö on suunniteltu kattamaan yhden vuosiviikkotunnin laajuinen opetus. Opetus ja kulttuuriministeriön sekä Opetushallituksen mukaan *yhteiskuntaopin oppiaineen opetus suositellaan aloitettavaksi viimeistään 4. vuosiluokalla ja historian viimeistään 5. vuosiluokalla. Opetussuunnitelman perusteiden ko. oppiaineiden osuudet on laadittu siten, että ne tukevat tämän toteuttamista.*

Sarjan kuvaus

Me nyt -oppilaan kirja on rakennettu tarinallisen ja tiedollisen aineksen yhdistelmästä. Se kuljettaa lukijan kuvitteelliseen Poutalahden kouluun ja siellä erilaisiin yhdessä toimimisen tilanteisiin koulu yhteisössä ja sen ulkopuolella. [Elämyksellisen aineksen ja faktatiedon avulla oppilaalle annetaan keinoja vaikuttaa oman elinpiirinsä asioihin.](#)

Yhteiskuntaopin opiskelun tulee olla käytännönläheistä ja vahvasti oppilaan omaan kokemusmaailmaan kiinnittynyttä. *Me nyt* -sarja avaa alakoululaisille yhdessä toimimisen ja vaikuttamisen näkökulman erilaisiin arjen tilanteisiin. Materiaalissa painottuvat tietojen ohella erilaiset [vaikuttamisen ja osallisuuden taidot](#). Tarkoituksena on kannustaa oppilaita pohtimaan, ottamaan kantaa ja vaikuttamaan. Oivaltamisen riemu nousee yhdessä tehtävistä toiminnallisista harjoituksista, joita materiaali sisältää runsaasti.

MENNYT

Avainsisällöt ja yhteys opetussuunnitelman perusteisiin

Me nyt I -oppilaan kirja

KOULU

Intro: Uusi oppilas

1. Yhteiskuntaoppi opettaa toimimaan yhdessä
2. Yhteisistä asioista myös päätetään yhdessä
3. Oppilaskuntaan kuuluvat kaikki koulun oppilaat
4. Ensi kerralla vielä paremmin!

S2 Demokraattinen yhteiskunta

Perehdytään erilaisiin oppilasta lähellä oleviin yhteisöihin, niiden jäsenten oikeuksiin ja velvollisuuksiin, sekä harjoitellaan yhteistä päätöksentekoa. Opetuksessa tarkastellaan demokraattisen toiminnan arvoja ja perusperiaatteita kuten ihmisoikeuksia, tasa-arvoa sekä yhdenvertaisuutta.

S3 Aktiivinen kansalaisuus ja vaikuttaminen

Tarkastellaan ja harjoitellaan käytännössä demokraattisen vaikuttamisen ja yhteiskunnassa toimimisen taitoja, joita tarvitaan erilaisten yhteisöjen vastuullisena ja osallistuvana jäsenenä esimerkiksi luokassa, koulussa, erilaisissa harrastuksissa ja järjestöissä, mediassa sekä taloudellisessa toiminnassa. Harjoitellaan yhteistyötä lähiyhteisön toimijoiden kanssa.

KOTI

Intro: Monenlaisia perheitä

5. Tasavertaisesti ja oikeudenmukaisesti
6. Perheillä on erilaisia sääntöjä
7. Aikuisten velvollisuus on suojella lasta

S1 Arkielämä ja oman elämän hallinta

Tutustutaan yhteiskunnan toimintaan yksilön, perheen ja muiden lähiyhteisöjen näkökulmasta.

S2 Demokraattinen yhteiskunta

Perehdytään erilaisiin oppilasta lähellä oleviin yhteisöihin, niiden jäsenten oikeuksiin ja velvollisuuksiin, sekä harjoitellaan yhteistä päätöksentekoa. Tutustutaan Suomen eri kulttuureihin ja vähemmistöryhmiin.

MENNYT

TALOUS

Intro: Kenelle kotityöt kuuluvat?

8. Omat rahat ja yhteiset rahat

9. Raha ei kasva puussa

10. Ostoksia voi suunnitella

11. Moni harrastus maksaa

S1 Arkielämä ja oman elämän hallinta

Perehdytään omaan rahan käyttöön ja talouden hoitoon.

KULUTTAMINEN

Intro: Vesi on tärkein luonnonvaramme

12. Myös lapset ovat mainonnan kohteena

13. Mainokset eivät kerro kaikkea

14. Ostaja voi valita

15. Valinnoilla on väliä

S1 Arkielämä ja oman elämän hallinta

Lisäksi perehdytään vastuulliseen kuluttamiseen arjen tilanteissa.

S4 Taloudellinen toiminta

Tarkastellaan taloudellista toimintaa ja sen merkitystä. Perehdytään rahankäyttöön ja ansaitsemiseen, sekä säästämiseen ja kestävään kuluttamiseen.

Me nyt II -oppilaan kirja

MEDIAT

Intro: Kenen säännöillä pelataan?

1. Mediat: totta vai tarua?

2. Turvallisesti virtuaaliviidakossa

3. Kaikki eivät noudata netin pelisääntöjä

S3 Aktiivinen kansalaisuus ja vaikuttaminen

Tarkastellaan ja harjoitellaan käytännössä demokraattisen vaikuttamisen ja yhteiskunnassa toimimisen taitoja, joita tarvitaan erilaisten yhteisöjen vastuullisena ja osallistuvana jäsenenä esimerkiksi luokassa, koulussa, erilaisissa harrastuksissa ja järjestöissä, mediassa sekä taloudellisessa toiminnassa. Harjoitellaan yhteistyötä lähiyhteisön toimijoiden kanssa.

MENNYT

KANSALAIUUUS

Intro: Pelien pelaamisessa on rajoituksia

1. Minkä taakseen jättää, sen edestään löytää
2. Vahingosta viisastuu
3. Kaikella on aikansa?
4. Osallistumalla voi vaikuttaa

S2 Demokraattinen yhteiskunta

Opetuksessa tarkastellaan demokraattisen toiminnan arvoja ja peruseriaatteita kuten ihmisoikeuksia, tasa-arvoa sekä yhdenvertaisuutta.

S1 Arkielämä ja oman elämän hallinta

Pohditaan, kuinka jokainen voi itse vaikuttaa lähiyhteisön turvallisuuteen ja viihtyisyyteen.

TYÖ

Intro: Harrastuksesta voi tulla ammatti

1. Töitä etsimässä
2. Ensin työt ja sitten lommat
3. Kaikki lapset kouluun
4. Vapaaehtoisia tarvitaan

S1 Arkielämä ja oman elämän hallinta

Perehdytään työntekoon, ammatteihin, omaan rahan käyttöön ja talouden hoitoon sekä vastuulliseen kuluttamiseen arjen tilanteissa.

YRITTÄMINEN

Intro: Ammattia voi vaihtaa

1. Yrittämällä onnistuu
2. Palvelusta yritys tunnetaan
3. Laulamalla rikkaaksi
4. Yrittämistä on monenlaista

S4 Taloudellinen toiminta

Tutustutaan käytännön tilanteiden kautta paikallisen talouden toimintaan, kuten lähiympäristön yrityksiin, työpaikkoihin ja palveluiden tuottajiin.

MENNYT

Yhteiskuntaopin opetuksen tavoitteet

Me nyt -oppilaan kirjan tavoitteena on kannustaa oppilaita osallistumaan ja vaikuttamaan omassa lähiympäristössään. **T1** Tarinalliset tekstit tarjoavat oppilaalle mahdollisuuden tarkastella ajankohtaisia ilmiöitä erilaisten ihmisten näkökulmasta, arvioimaan erilaisia valintoja kriittisesti ja soveltamaan sitä kautta saatua tietoa omaan toimintaan. **T2 Erilaisiin elämäntilanteisiin ja kulttuureihin tutustuminen tarinoiden kautta** auttaa nuoria hahmottamaan omien lähiyhteisöjen roolia ja merkitystä. **T3** Tarinoissa nuoret ovat tekemisissä myös erityyppisten medioiden kanssa. Tämä auttaa nuoria hahmottamaan medioiden roolia ja merkitystä omassa elämässään. **T4** Tarinassa esiintyvien henkilöhahmojen erilaiset elämäntilanteet kannustavat oppilasta yritteliäisyyteen ja omien vahvuuksien tunnistamiseen. **T5**

Tarinallisen tekstien lisäksi oppilaan kirjassa on **olennaiset käsitteet kokoavia faktatekstejä**, jotka kokoavat yhteen tiiviissä muodossa aihepiirien keskeisen sisällön ja tärkeimmät käsitteet. **T7** Faktatekstit antavat myös käsitteellisiä välineitä vaikuttamiseen ja osallisuuteen. Niissä käsitellään esimerkiksi nuorten kannalta tärkeää lainsäädäntöä ymmärrettävästi ja käytännönläheisesti.

Oppilaan kirjaan on sisällytetty suuri määrä innostavia ja aktivoivia tehtäviä, joista suurin osa perustuu yhdessä tekemiseen ja pohtimiseen. Niiden avulla halutaan herättää lasten kiinnostus yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen yhteisötaitojen harjoittelun kautta. **T7**

Me nyt -taitojen vihko on oppilaan tehtäväkirja, jonka avulla vahvistetaan oppilaiden yhteiskuntaopin taitoja ja syvennetään oppilaan tietoja ja taitoja arjen ilmiöistä. Tehtävien avulla oppilas arvioi kulutuskäyttäytymistään, pohtii erilaisten valintojen vaikutusta omaan elämäänsä sekä harjoittelee vaikuttamisen perustaitoja. **T7 / T8** Olennaista on, että oppilas oppii etsimään, tulkitsemaan ja arvioimaan yhteiskunnallista tietoa sekä soveltamaan sitä omassa elämässään. **T6**

Me nyt -kirjassa painotetaan yhteiskuntaopin taitojen käytännönläheistä harjoittelua. **Opettajan kirja kertoo, mitä nämä taidot käytännössä ovat ja miten niitä voidaan mielekkäästi harjoitella.** Materiaalissa olevien tehtävien tarkoituksena on johdattaa toiminnalliseen ja ryhmämuotoiseen opiskeluun, jossa korostuu oppilaan aktiivinen rooli. Tavoitteena on kannustaa oppilasta vaikuttamaan omassa lähiyhteisössään ja harjoittelemaan yhteiskunnallisia taitoja turvallisessa ympäristössä. **T9**

Oppilaan ja opettajan materiaali muodostavat tarkasti mietityn kokonaisuuden, joka tarjoaa välineet rakentaa yhteiskuntaopista osallisuuteen ja toimintaan kannustava innostava kokonaisuus.

MENNYT

Yhteiskuntaopin opetuksen tavoitteet opetussuunnitelman perusteissa 2014

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet
Merkitys, arvot ja asenteet	
T1 ohjata oppilasta kiinnostumaan ympäröivästä yhteiskunnasta ja yhteiskuntaopista tiedonalana	S1-S4
T2 tukea oppilasta harjaannuttamaan eettistä arviointikykyään liittyen erilaisiin inhimillisiin, yhteiskunnallisiin ja taloudellisiin kysymyksiin	S1-S4
Yhteiskunnassa tarvittavien tietojen ja taitojen omaksuminen sekä yhteiskunnallinen ymmärrys	
T3 ohjata oppilasta hahmottamaan itsensä yksilönä ja erilaisten yhteisöjen jäsenenä, ymmärtämään ihmisoikeuksien ja tasa-arvon merkityksen sekä hahmottamaan yhteiskunnan oikeudellisia periaatteita	S1-S3
T4 ohjata oppilasta tarkastelemaan median roolia ja merkitystä omassa arjessa ja yhteiskunnassa	S1-S4
T5 ohjata oppilasta oivaltamaan työnteon ja yrittäjyyden merkityksen lähiyhteisössään	S1, S4
T6 tukea oppilasta ymmärtämään, että eri toimijoiden tuottamaan yhteiskunnalliseen tietoon liittyy erilaisia arvoja, näkökulmia ja tarkoitusperiä	S1-S3
Yhteiskunnallisen tiedon käyttäminen ja soveltaminen	
T7 kannustaa oppilasta harjoittelemaan demokraattisen vaikuttamisen perustaitoja sekä keskustelemaan rakentavasti eri mielipiteistä	S1-S3
T8 tukea oppilasta ymmärtämään oman rahankäytön ja kulutusvalintojen perusteita sekä harjoittelemaan niihin liittyviä taitoja	S1, S4
T9 kannustaa oppilasta erilaisten yhteisöjen toimintaan ja harjoittelemaan median käyttöä turvallisella ja yhteiskunnallisesti tiedostavalla tavalla	S1, S3